

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

Кафедра української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

 О. В. Когутюк

«» 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВКП 13 ОСНОВИ ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 01 Освіта/Педагогіка

**Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література)**

Денної форми навчання

Філологічний факультет

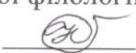
2023-2024 навчальний рік

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Основи прикладної лінгвістики» для студентів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української філології Похилюк О. М.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української філології (Протокол № 5 від 13 грудня 2023 року).

Завідувач кафедри української філології
кандидат філологічних наук Н. І. Скрипник

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Вибіркова
Модулів – 1		Рік підготовки 4-й
Змістових модулів – 2		Семестр 8-й
ІНДЗ – не передбачено навчальним планом		Лекції 24 год.
Загальна кількість годин – 120		Практичні 24 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: у 8 семестрі: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6		Самостійна робота 72 год.
		Лабораторні - год.
	Вид контролю: Залік	
	Освітній ступінь: Бакалавр	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Основи прикладної лінгвістики» складена відповідно до освітньо-професійної програми галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Прикладна лінгвістика – розділ мовознавства, пов’язаний із практичним розв’язанням питань, які пов’язані з вивченням мови. До традиційних проблем прикладної лінгвістики належать укладання словників, розробка алфавітів і систем письма, транскрипції усного мовлення та транслітерації іншомовних слів, лінгвістичне обґрунтування викладання рідної та іноземних мов, переклад з однієї мови на іншу, стандартизація й уніфікація науково-технічної термінології, укладання спеціальних лінгвістичних довідників, створення штучних мов, удосконалення орфографії і пунктуації, мовна культура тощо.

До нових проблем прикладної лінгвістики належать автоматичний (машинний) переклад, створення інформаційних мов, автоматичне анотування та індексування документів, лінгвістичне забезпечення роботи інформаційних систем, автоматична переробка текстової інформації, лінгвістичне забезпечення автоматичних систем управління, автоматичний аналіз (розпізнавання) й автоматичний синтез тексту тощо.

Мета навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів освіти повні, глибокі та усвідомлені знання про прикладне мовознавство як галузь теоретично-практичних знань; діяльність, направлену на застосування наукових знань про устрій і функціонування мови до нелінгвістичних наукових дисциплін і різноманітних сфер практичної діяльності людини, а також теоретичне осмислення такої діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

систематизувати відомості про використання мови у суспільному житті й професійній діяльності;

ознайомити студентів із предметами, завданнями, методами, понятійним (термінологічним) апаратом основ прикладної лінгвістики;

проаналізувати місце прикладної лінгвістики в мовознавстві та розглянути прикладні аспекти фонетики, морфології та синтаксису;

надати здобувачам освіти первинне уявлення про складові прикладної лінгвістики;

сформувати знання про сучасний стан прикладної лінгвістики та інформаційних технологій в Україні;

сформувати точку зору на перспективи розвитку окремих галузей прикладного мовознавства;

навчити студентів проводити лінгвістичний аналіз, висловлювати професійні судження, опрацьовувати й систематизувати теоретичний і мовний матеріал, здійснювати наукові розвідки й формулювати лінгвістичні гіпотези.

2.1. Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

2.1.1. Загальні компетентності

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства;

усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2.1.2. Спеціальні (фахові компетентності)

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 3. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, урахуваючи передовий український й міжнародний досвід.

ПК 6 Здатність володіти законами аналізу лінгвістичних одиниць, розуміти ієрархічний взаємозв'язок між ними.

2.1.3. Результати навчання

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 1. *Знає* сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури; мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та світі.

ПРН 9. *Використовує* закони аналізу лінгвістичних одиниць для моделювання подібних у стандартних і нестандартних мовленнєвих ситуаціях, *застосовує* різні види аналізу мовних одиниць, визначає їх місце в тексті й мовленні, *розуміє* взаємозв'язок та ієрархію таких одиниць.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год., із них 24 год. – лекції, 24 год. – практичні заняття, 72 год. –

самостійна робота. Вивчення студентами навчальної дисципліни «Основи прикладної лінгвістики» завершується заліком.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Машиноорієнтовані напрями прикладної лінгвістики.

Тема 1. Покликання прикладної лінгвістики та напрями її дослідження. (лекц. 2 год.)

Лекція 1. Прикладна лінгвістика як розділ мовознавства спрямований на розв'язання практичних завдань різних галузей науки й техніки, повсякденного життя людини, суспільства на підставі теоретичного доробку, досліджень мови й мовлення. Об'єкт, предмет, завдання та методи прикладної лінгвістики. Напрями прикладної лінгвістики. Сучасний стан прикладної лінгвістики та інформаційних технологій. Потреба у фахівцях з прикладної лінгвістики.

Тема 2. Місце прикладної лінгвістики в мовознавстві. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 2. Прикладна фонетика. Спеціальні системи письма. Прикладні аспекти морфології. Нові розділи лексикографії. Прикладні аспекти синтаксису.

Практичне заняття 1. Сучасні напрями лінгвістичних досліджень. Державне регулювання мовної ситуації: питання найменування міст, вулиць та інших географічних об'єктів. (2 год.).

Тема 3. Комп'ютерна лексикографія. Прикладний аспект термінознавства. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 3. Предмет, методи і теорія обчислювальної лексикографії. Електронні лексикографічні системи. Проблеми комп'ютерної лексикографії. Закономірності і специфіка розвитку термінологічної системи. Унормування та стандартизація терміносистеми.

Практичне заняття 2. Проблеми прикладного термінознавства. Проблема уніфікації та стандартизації термінології. Сучасний стан комп'ютерної лексикографії. (2 год.).

Тема 4. Прикладне спрямування перекладознавства. Основні моделі машинного перекладу. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 4. Переклад текстів з однієї мови іншою за допомогою комп'ютера. Проблеми сучасного перекладознавства. Основні моделі машинного перекладу. Види систем машинного перекладу та характеристики сучасних машинних програм-перекладачів. Підходи до побудови алгоритмів машинного перекладу. Автоматизовані робочі місця (станції).

Практичне заняття 3. Природний і машинний переклад. Практика пост-редагування машинного перекладу. (2 год.).

Тема 5. Прикладні напрями комп'ютерної лінгвістики. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 5. Поняття про моделювання. Границі й можливості лінгвістичного моделювання. Основні лінгвістичні моделі. Комп'ютерні лінгвістичні системи. Проблеми створення систем штучного інтелекту. Бази даних і бази знань. Автоматичне реферування та анотування тексту.

Практичне заняття 4. Комп'ютерна лінгвістика: напрямки і перспективи розвитку. Розроблення систем діалогічної взаємодії людини й комп'ютера природною мовою: питально-відповідні системи, керування роботом, діалог у процесі прийняття рішень у системі керування. (2 год.).

Тема 6. Корпусна лінгвістика. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 6. Корпусна лінгвістика як галузь прикладного мовознавства. Корпусні студії: історична ретроспектива та сучасний стан. Історія лінгвістичних корпусів: від картотеки до корпусу. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Корпусна лінгвістика в Україні. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами. Типи корпусів за завданнями. Типи корпусів за формальними ознаками. Спеціальні корпуси. Менеджери корпусів. Корпус як пошукова система. Мова запитів. Вихідні інтерфейси. Порівняльний аналіз. Корпусні дослідження. Лексичні дослідження, які базуються на корпусах. Граматичні дослідження, які базуються на корпусах. Семантичні дослідження, які базуються на корпусах. Використання корпусів в соціології, історичних та політичних науках.

Практичне заняття 5. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси. (2 год.).

Модульна контрольна робота 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Антропоцентризмовані напрями прикладної лінгвістики

Тема 7. Психолінгвістика як галузь мовознавства, предмет і завдання психолінгвістики. Прикладне спрямування патопсихолінгвістики. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 7. Суть, предмет і завдання психолінгвістики. Методи психолінгвістичних досліджень. Експериментальні методи у психолінгвістиці. Психопатолінгвістика. Мовні здібності людини в нормі та в патології. Мовлення при змінених станах свідомості.

Практичне заняття 6. Предмет і завдання психолінгвістики. Асоціативний експеримент. Вивчення механізмів лікування порушення мовлення. Корекція порушень механізмів мовленнєтворення. Нейропсихологія. Дефектологія. (2 год.).

Тема 8. Прикладна соціолінгвістика. Напрями соціолінгвістичних досліджень. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 8. Предмет і значення соціолінгвістичних досліджень. Коло проблем соціолінгвістики. Мовна ситуація. Мовна політика в Україні: синхронічний аспект.

Практичне заняття 7. Проблема соціальної диференціації мови. Мовна ситуація. Білінгвізм і диглосія. Взаємодія мов. (2 год.).

Тема 9. Судова (кримінальна) лінгвістика. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 9. Особливості взаємодії мови та права. Співвідношення мовної і правової норми, лінгвістична та юридична кодифікація. Використання мовних засобів у законотворчій та правозастосовній діяльності. Особливості дослідження правових проблем використання мов, їх функціонування та розвитку в різних сферах спілкування. Мовленнєве шахрайство та мовленнєве маніпулювання.

Практичне заняття 8. Аналіз прикладів застосування судової лінгвістики. (2 год.).

Тема 10. Інтернет-лінгвістика. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 10. Інтернет-дискурс як новий тип комунікації. Функціонально-стильові та жанрові різновиди української мови в мережі.

Практичне заняття 9. Мова як інструмент впливу на масову свідомість за допомогою мережі Інтернет. Сучасні способи онлайн-взаємодії між представниками соціуму. Способи маніпулятивного впливу за допомогою мови і мовлення. Теорія мовленнєвого впливу. Типологія мовних механізмів впливу на свідомість. Лінгвістичні аспекти теорії аргументації. Мовні механізми варіативної інтерпретації дійсності в аргументації: приклад аналізу. Нейролінгвістичне програмування. НЛП як психотерапевтичний метод. Постулати НЛП по відношенню до мови: погляд лінгвіста. Роль мовних механізмів варіативної інтерпретації дійсності в НЛП. (2 год.).

Тема 11. Прикладне значення розробки проблем комунікативного впливу. (лекц. 2 год.)

Лекція 11. Психолінгвістичні аспекти мережевої безпеки. Мовні особливості кібербулінгу. Культура мови в мережевому спілкуванні. Теорія мовленнєвого впливу. Основні принципи психологічного впливу.

Тема 12. Нейролінгвістичне програмування. (лекц. 2 год.)

Лекція 12. Предмет, об'єкт нейролінгвістичного програмування. Історія НЛП. Можливості НЛП на сучасному етапі розвитку науки.

Модульна контрольна робота 2 (2 год.).

Залік (2 год.).

Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Лабораторних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Модуль 1									
8-ий семестр									
Змістовий модуль I.									
<i>Машиноорієнтовані напрями прикладної лінгвістики.</i>									
1.	<i>Покликання прикладної лінгвістики та напрями її дослідження.</i>	8	2	2	-	-	-	-	6
2.	<i>Місце прикладної лінгвістики в мовознавстві.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
3.	<i>Комп'ютерна лексикографія. Прикладний аспект термінознавства.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
4.	<i>Прикладне спрямування перекладознавства. Основні моделі машинного перекладу.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
5.	<i>Прикладні напрями комп'ютерної лінгвістики.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
6.	<i>Корпусна лінгвістика.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>	2	2	-	2	-	-	-	-
Разом		60	24	12	12	-	-	-	36
Змістовий модуль II.									
<i>Антропоцентризовані напрями прикладної лінгвістики.</i>									
7.	<i>Психолінгвістика як галузь мовознавства, предмет і завдання психолінгвістики. Прикладне спрямування патопсихолінгвістики.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
8.	<i>Прикладна соціолінгвістика. Напрями соціолінгвістичних досліджень.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
9.	<i>Судова (кримінальна) лінгвістика.</i>	10	4	2	2	-	-	-	6
10.	<i>Інтернет-лінгвістика.</i>	10	2	2	2	-	-	-	6
11.	<i>Прикладне значення розробки проблем комунікативного впливу.</i>	8	2	2	-	-	-	-	6
12.	<i>Нейролінгвістичне програмування.</i>	8	2	2	-	-	-	-	6
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>	2	2	-	2	-	-	-	-
Залік		2	2	-	2	-	-	-	-
Разом		60	24	12	12	-	-	-	36
Разом за навчальним планом		120	48	24	24	-	-	-	72

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
8 семестр		
Змістовий модуль № I		
Машиноорієнтовані напрями прикладної лінгвістики.		
1.	Практичне заняття 1. Сучасні напрямки лінгвістичних досліджень.	2
2.	Практичне заняття 2. Проблеми прикладного термінознавства.	2
3.	Практичне заняття 3. Природний і машинний переклад. Практика пост-редагування машинного перекладу.	2
4.	Практичне заняття 4. Комп'ютерна лінгвістика: напрямки і перспективи розвитку.	2
5.	Практичне заняття 5. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси.	2
6.	Модульна контрольна робота 1.	2
	Разом	12
Змістовий модуль № II		
Антропоцентризмовані напрями прикладної лінгвістики.		
7.	Практичне заняття 6. Предмет і завдання психолінгвістики. Нейропсихологія. Дефектологія.	2
8.	Практичне заняття 7. Проблема соціальної диференціації мови. Білінгвізм і диглосія.	2
9.	Практичне заняття 8. Аналіз прикладів застосування судової лінгвістики.	2
10.	Практичне заняття 9. Мова як інструмент впливу на масову свідомість за допомогою мережі Інтернет.	2
12.	Модульна контрольна робота 2.	2
13.	Залік	2
	Разом	12

5. Теми лабораторних занять не передбачені навчальним планом

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); вивчення законодавчих та нормативних актів України; завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових); написання рефератів.

Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль № I Машиноорієнтовані напрями прикладної лінгвістики.		
1.	<i>Сучасне розуміння мови як унікального засобу збереження та передавання інформації та прикладної лінгвістики як науки, що досліджує проблеми представлення й оброблення інформації.</i>	6
2.	<i>Місце прикладної лінгвістики в системі наук.</i>	6
3.	<i>Проблеми прикладного термінознавства.</i>	6
4.	<i>Природний і машинний переклад. CAT-перекладачі. Практика пост-редагування машинного перекладу. Сучасний стан комп'ютерної лексикографії.</i>	6
5.	<i>Оптимізація використання мови як засобу комунікації. Комп'ютерна лінгвістика: напрямки і перспективи розвитку.</i>	6
6.	<i>Основні завдання корпусної лінгвістики. Корпусні студії: історична ретроспектива та сучасний стан. Історія лінгвістичних корпусів: від картотеки до корпусу. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Корпусна лінгвістика в Україні. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами.</i>	6
Змістовий модуль № II Антропоцентризовані напрями прикладної лінгвістики.		
7.	<i>Сфери застосування психолінгвістики. Сучасна психолінгвістика: напрями, аспекти і концепції.</i>	6
8.	<i>Соціолінгвістика: досвід України (україністи).</i>	6
9.	<i>Лінгвістична експертиза мовлення. Тенденції розвитку судової лінгвістики. Юридична лінгвістика в Україні: здобутки і перспективи.</i>	6
10.	<i>Інтернет-лінгвістика: основні положення та перспективи розвитку. Штучно вигадані мови. Теоретичні особливості функціонування мови Інтернету.</i>	6
11.	<i>Теорія мовленнєвого впливу. Типологія мовних механізмів впливу на свідомість. Лінгвістичні аспекти теорії аргументації. Мовні механізми варіативної інтерпретації дійсності в аргументації: приклад аналізу.</i>	6
12.	<i>Нейролінгвістичне програмування. НЛП як психотерапевтичний метод. Проблеми створення штучного інтелекту. Зв'язок філологічної освіти із</i>	6

	<i>сферою IT і робототехнікою.</i>	
		Разом 72

7. Індивідуальні завдання

не передбачені навчальним планом

8. Методи навчання

Основними організаційними формами навчального процесу з дисципліни «Основи прикладної лінгвістики» є лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів, заходи з контролю знань студентів.

Для формування знань і вмінь застосовуються наступні методи навчання:

Традиційні:

Відповіді на запитання і опитування думок студентів.

Аналіз історій і ситуацій;

Дискусії, дебати, полеміки;

Відпрацювання навичок. Робота в групах.

Інноваційні:

Моделювання професійної діяльності – при вивченні соціолінгвістичних ситуацій у різних країнах;

Проектно-дослідницький метод – при підготовці індивідуальних завдань;

Метод кейсів – при підготовці до практичних занять передбачає групове вивчення актуальної проблеми прикладної лінгвістики, проведення опитування, виявлення ключових чинників та методів її подолання із подальшою аналітичною презентацією результатів.

Пошукові методи (пошук у глобальній мережі Інтернет онлайн словників та систем машинного перекладу).

9. Методи контролю

Поточний контроль – виконання практичних завдань. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення пошукових робіт у глобальній мережі Інтернет, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентацію).

У процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння і навичок роботи з електронними та онлайн словниками, системами машинного перекладу. Створення та публічного представлення презентації певних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань студента є: систематичність та активність роботи на практичних заняттях; виконання завдань для самостійного опрацювання; виконання завдань підвищеної складності.

При контролі систематичності і активності роботи студента на практичних заняттях оцінці можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність

при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю визначає викладач.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці можуть підлягати: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; виконання домашніх завдань; виконання індивідуальних робіт з елементами наукового дослідження; підготовка рефератів, есе, аналітичних і бібліографічних оглядів тощо.

Модульний контроль – виконання комплексних контрольних робіт: тестів. Модульний контроль здійснюється двічі за семестр.

Форми проведення модульного контролю: письмова контрольна робота; тестування з перевірки теоретичного матеріалу.

Склад завдань модульного контролю та їх структура визначаються лектором з урахуванням форми навчання, особливостей спеціальності тощо. Тестовий контроль ґрунтується переважно на тестах. До складу письмової модульної контрольної роботи, зважаючи на форму навчання, специфіку спеціальності, групи, ступінь підготовленості та активності групи, продемонстрованих на практичних заняттях, можуть включатися (у різній кількості та співвідношенні):

- теоретичні запитання нормативного або проблемного характеру;
- тестові завдання.

Підсумковий контроль знань передбачений у формі заліку. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання заліку. Навчальна дисципліна «Основи прикладної лінгвістики» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Мінімальний допусковий бал – 45.

Система отримання балів накопичувальна.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – 20).

Будь-які форми академічної недоброчесності не толеруються.

Поточне тестування та самостійна робота														
Модуль 1														
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						СРС	Залік	Разом
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12			
0	5	5	5	2	5	5	5	5	5	0	0			
35 балів МКР 10 балів						30 балів МКР 10 балів						15	20	100

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань та/або у тестовій формі на платформі Колаборатор.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Методичне забезпечення

Комплекс навчально-методичного забезпечення навчального курсу містить: навчальну програму; робочу навчальну програму; тексти лекцій; плани практичних занять; матеріали до проведення практичних занять; тести для проведення поточного і підсумкового оцінювання; програма семестрового заліку.

Проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі; дистанційне

навчання з використанням комунікаційного програмного забезпечення ZOOM; бібліотечні фонди, що, окрім традиційних паперових підручників і посібників, забезпечують користувачів електронними інформаційними ресурсами; бібліотечні веб-сайти, використання в навчальному та науково-дослідницькому процесі електронних ресурсів віддаленого доступу, онлайн-послуги.

Рекомендована література

Основна:

1. Бондар Т. Г., Котис О. Г. Експериментальне дослідження динаміки мовної ситуації (український кейс). Закарпатські філологічні студії. Ужгородський національний університет : Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. № 17. С. 22–26.
2. Волошин В.Г. Комп'ютерна лінгвістика: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 382 с.
3. Гарбера І.В. Основи прикладної лінгвістики: Практикум. Вінниця, 2020. 138 с.
4. Жуйкова М. Лінгвістичні задачі: навчальний посібник. Луцьк, 2001. 38 с.
5. Карпіловська Є.А. Вступ до комп'ютерної лінгвістики. Донецьк: ТОВ «ЮгоВосток, Лтд», 2006. 184 с.
6. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2012.
7. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ: Києво-Могилян. акад., 2010. 242 с.
8. Нагорна Л.П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. К.: Світогляд, 2005. 315 с.
9. Основи інформатики та прикладної лінгвістики зі змістовим модулем: копірайтинг: конспект лекцій; укладачі: А.В. Прокопенко, Л.І. Гарцунова. Суми: Сумський державний університет, 2020. 108 с.
10. Партико З.В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика. Вступ до спеціальності. Львів, 2008. 224 с.
11. Прикладна лінгвістика та лінгвістичні технології: MegaLing-2006 : 36. наук. пр. НАН України. Укр. мовн.-інформ. фонд, Таврійськ. нац. ун-тім. В. І. Вернадського; За ред. В. А. Широкова. Київ : Довіра, 2007. 345 с.
12. Прикладна лінгвістика: навчальний посібник; упорядник: Н. А. Цимбал. Умань: Візаві, 2019. 106 с.
13. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
14. Серватович В., Котис О. Лінгвістичний аналіз мовлення осіб з афазією (за матеріалами документальних хронік). SCIENTIA EST POTENTIA: молодіжний науковий вісник факультету іноземної філології : наук. журн. /

редкол. : О. В. Станіслав (гол. ред.) та ін. Луцьк : Волинськ. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. № 8. С. 103 – 107.

Додаткова:

1. Brezina V. Statistics in Corpus Linguistics: A Practical Guide. Cambridge University Press, 2018. 314 p.
2. Lisbach B., Meyer V. Linguistic Identity Matching. Springer Vieweg, 2013. 261 p.
3. Nelson J. Internet Marketing for Plumbing & HVAC Contractor: How to Triple Your Sales by Getting Your Internet Marketing Right. Independently published, 2021. 196 p.
4. O’Keeffe A., McCarthy M. Natural Language Processing for Corpus Linguistics (Elements in Corpus Linguistics). Cambridge University Press, 2022. 96p.
5. Paul P. 100 Things We’ve Lost to the Internet. Crown, 2021. 288 p.
6. Roland H. Foundations of Computational Linguistics: Man-Machine Communication in Natural Language. Springer-Verlag, 2014. 548 p.
7. Бацевич Ф. С. Нариси з комунікативної лінгвістики. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 281 с.
8. Бобкова Т. В. До визначення корпусної лінгвістики в сучасному мовознавстві. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна".* Випуск 45. Острог, 2014. С. 3–6.
9. Боярова Л.Г. Словникова кодифікація і термінологічна норма (90- і рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.). *Українське мовознавство : Міжвідом. наук. зб.* Київ : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2008. Вип. 38. С. 25–29.
10. Боярова Л.Г. Термінологічна лексика в загальномовному тлумачному словнику. *Лексикографічний бюлетень.* Київ, 2008. Вип. 17. С. 13–24.
11. Войнов В., Лук’яненко С., Носов К. Можливі комп’ютерні еквіваленти традиційних (паперових) тлумачних словників. *Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка".* № 453. 2002. С. 101–105.
12. Вул. С. М., Кузніченко Л. В. Автороведческая и лингвистическая экспертизы. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики.* Харків : Право, 2005. Вип. 5. С. 162–166.
13. Гумовська І. М. Судова психолінгвістика та обробка лінгвістичної інформації. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія".* Серія : Філологія. 2018. Вип. 2. С. 65–67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2018_2_19
14. Данилевська О. М. Українська мова в українській школі на початку ХХІ століття: соціолінгвістичні нариси : монографія. Київ : Києво-Могилянська академія, 2019. 359с.
15. Демченко В. М. Юридична лінгвістика – галузь права чи лінгвістики?

(Рецензія на навчальний посібник Прадіда Ю. Ф. Вступ до юридичної лінгвістики). *Право і Безпека*. 2003. Т. 2, № 3. С. 218–219. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2003_2_3_60

16. Діомідова О. Ю. Сучасна юридична лінгвістика: перспективи розвитку. *Мова і суспільство*. 2014. Вип. 5. С. 18–22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mis_2014_5_5

17. Жуковська В.В. Вступ до корпусної лінгвістики. Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 142 с.

18. Засекіна Л. В. Психолінгвістика, мовленнєва діяльність, особистість: співвідношення понять у контексті мовленнєвої генези дитини. *Психолінгвістика*. 2008. Вип. 2. С. 14–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2008_2_2

19. Камінська О. Психолінгвістика віртуальної комунікації в контексті залежності від соціальних мереж. *Psycholinguistics*. 2019. Vol. 25, Iss.1. С.147–164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2019_25_1_9

20. Карпіловська Є.А. Машинні версії традиційних словників як основа для укладання комп'ютерних словників і тезаурусів. *Мовознавство*. 1996. № 4–5.

21. Компанцева Л. Масові комунікації в міждисциплінарній парадигмі: державна безпека, соціальні комунікації, психолінгвістика. *Психолінгвістика*. 2016. Вип. 20(2). С. 63–76.

22. Масенко Л. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір. Київ : КМ Академія, 2004. 163 с.

23. Мацюк Г. Сучасна соціолінгвістика: тенденції в розвитку теорії та завдання. *Мова і суспільство*. 2010. Вип. 1. С. 5–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mis_2010_1_4

24. Міщенко А. Л. Машинний переклад у контексті сучасного науково-технічного перекладу. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія : Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. 2013. № 1051, Вип. 73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFL_2013_73_29

25. Муратова В. Ф. Машинний переклад: "за" і "проти. *Молодий вчений*. 2018. № 4(2). URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4\(2\)_56](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4(2)_56)

26. Прадід Ю. Ф. Юридична лінгвістика в Україні: здобутки і перспективи. *Мовознавство*. 2011. № 2. С. 31–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MoZn_2011_2_5

27. Чемеркін С. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ, 2009. 240 с.

28. Широков А.В., Манако В.В., Організація ресурсів національної словникової бази. *Мовознавство*. 2001. № 5. С. 3–13.

29. Широков В.А. Гуманітарна традиція і технологічний статус мови.

Мовознавство. 2001. № 3. С. 128–132.

30. Широков В.А., Рабулець О.Г. Вступні положення теорії лексикографічних систем. *Пробл. програмування*. 2002. № 3–4. С. 18–32.

Інші інформаційні ресурси:

1. <http://www.alaa.org.au/> – Applied Linguistics Association of Australia
2. <http://www.aaal.org/> – American Association for Applied Linguistics
3. <http://www.baal.org.uk/> – The British Association for Applied Linguistics
4. <http://www.aila.info/en/> – International Association of Applied Linguistics
5. <http://dssresources.com/> – Decision Support Systems Resources
6. <http://edublogs.org/> – Education blogs for teachers, students, and schools
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
8. <http://www.nbuv.gov.ua> – Наукова періодика України
9. <http://www.ulif.org.ua> – Сайт Українського мовно-інформаційного фонду
10. <http://www.nowatowa.com.ua> – Українська мова в інтернеті

